

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr IX/88/2011
Rady Gminy Lubaczów
z dnia 31 maja 2011 r.

Program Poprawy Bezpieczeństwa
„Koalicja na rzecz bezpieczeństwa”
w Gminie Lubaczów na lata 2011-2014

Lubaczów, maj 2011

Wprowadzenie

Bezpieczeństwo, a w szczególności bezpieczeństwo człowieka w miejscu publicznym jest jego nadrzędną potrzebą i prawem. Jest określonym i zdefiniowanym stanem porządku publicznego, a także rodzajem prowadzonych działań na rzecz minimalizacji ryzyka w zakresie różnorodnych zagrożeń dla życia, zdrowia i mienia wszystkich mieszkańców Gminy, tak w miejscach publicznych jak i w miejscu zamieszkania.

Głównymi założeniami niniejszego programu jest uświadomienie potrzeby udziału społeczeństwa oraz jego aktywizacja do pracy na rzecz poprawy bezpieczeństwa w swoim otoczeniu. Współpraca wszystkich środowisk działających w poszczególnych miejscowościach skoncentrowana zostanie na eliminację z życia codziennego zjawisk patologicznych oraz zachowań aspołecznych. Dbalność i poczucie odpowiedzialności za „dobro wspólne”, którym jest nie tylko przystanek autobusowy, chodnik czy inna rzecz materialna ale również bezpieczeństwo dziecka w domu i w szkole oraz na drodze. Istotnym czynnikiem wspierającym realizację założeń programu jest propagowanie jego idei oraz promowanie zachowań pożądaných, prospołecznych.

„Poczucie bezpieczeństwa – lub jego brak – przesądza o jakości życia i rozwoju społeczeństwa” – jest to jedno z najważniejszych sformułowań, które powinno wyznaczać kierunki działania w sferze bezpieczeństwa. Program „Koalicja na rzecz bezpieczeństwa” wychodzi naprzeciw, nie tylko zadaniom realizowanym przez jednostki samorządu terytorialnego nałożone przez art. 7 pkt 14 ustawy o samorządzie gminnym (j. t. Dz. U. z 2001r. nr 142,poz. 1591 z późn. zm.) lecz również wszystkich organizacji i instytucji działających na rzecz bezpieczeństwa.

Program poprawy bezpieczeństwa w Gminie Lubaczów, pod nazwą „Koalicja na rzecz bezpieczeństwa” jest wynikiem współpracy wielu środowisk, zainteresowanych zmianą niekorzystnej sytuacji. Program ma z założenia charakter dynamiczny i będzie na bieżąco oceniany oraz aktualizowany.

Konstruując Program zwrócono uwagę na potrzebę działania w dwóch obszarach:

- 1) oświatowym,
- 2) społeczno - porządkowym.

Podział taki został podyktowany następującymi względami:

- 1) obserwowany wzrost popełniania czynów karalnych przez nieletnich oraz młodocianych,
- 2) opinie środowisk lokalnych co do poczucia bezpieczeństwa,

- 3) konieczność podjęcia kolejnych działań, wzmacniających skuteczność eliminowania zjawisk szczególnie uciążliwych dla mieszkańców.

Zespół ds. opracowania, wdrożenia i monitorowania Programu określił jako zadanie priorytetowe pracę edukacyjną i prewencyjną z uczniami i rodzicami w szkołach, która pozwoli na ograniczenie zachowań niepożądanych wśród nieletnich.

Prowadzona równolegle pedagogizacja rodziców zwiększy szanse młodych ludzi na unikanie sytuacji doprowadzających do konfliktu z prawem, dając jednocześnie szanse na dokonywanie właściwych wyborów życiowych. Dlatego też duża część zadań do realizacji zawarta jest w części tzw. oświatowej.

Drugim obszarem, w którym należy prowadzić prace w ramach Programu jest obszar społeczno - porządkowy. Ponieważ problem stanowi nadużywanie alkoholu przez część mieszkańców Gminy oraz spożywanie go w miejscach do tego nie właściwych, duży nacisk należy położyć na pracę ze sprzedawcami i właścicielami placówek handlowych. Praca ta polega na edukacji podczas szkoleń, a później kontroli w zakresie przestrzegania przepisów handlu alkoholem. Jeżeli te działania nie przyniosą spodziewanych efektów należy sięgać do przewidzianych prawem działań restrykcyjnych. Coraz częściej spotykanym zjawiskiem jest używanie narkotyków przez młodzież. Z dotychczasowych działań Policji wiadomo że, są to głównie narkotyki tzw. „miękkie”. Zwrócono również uwagę na niską świadomość zarówno młodzieży jak i dorosłych na temat zagrożeń związanych z używaniem niedozwolonych środków. Często czyny karalne czy wybryki chuligańskie są popełniane przez osoby będące pod wpływem środków odurzających, stwarzając zagrożenie nie tylko dla siebie ale i dla otoczenia. Aby przeciwstawić się tym zjawiskom zaplanowano przeprowadzanie corocznie akcji informacyjnej z zakresu zagrożeń wynikających z używania narkotyków przez młodzież, skierowaną do uczniów klas gimnazjalnych oraz ich rodziców.

I. Część oświatowa

W części oświatowej wyodrębnione zostały dwie grupy wśród których realizowane będą założenia programu:

- 1) Rodzice,**
- 2) Uczniowie.**

Celem działań w części oświatowej jest kształtowanie u dzieci i młodzieży umiejętności unikania sytuacji stania się ofiarą przestępstwa poprzez uczenie prawidłowych, bezpiecznych zachowań. Aby podnieść efektywność edukacji w tym zakresie zaplanowane zostały również działania w ramach pedagogizacji rodziców. Obserwowana niska

świadomość rodziców o problemach jakie dotyczą młodych, powodują często brak właściwej reakcji. Stąd konieczność podjęcia kroków w celu podniesienia wiedzy rodziców o mechanizmach zachodzących w okresie dorastania, zagrożeniach jakie w tym okresie są najbardziej niebezpieczne oraz wskazanie sposobów radzenia sobie z tymi problemami.

Dla osiągnięcia zakładanych celów zadania zostały podzielone na poszczególne etapy edukacyjne: 0-III, IV-VI i gimnazja. Stosownie do nich zaplanowano odpowiednią tematykę edukacyjną. Szczegółowe zakresy tematyczne zostały zawarte w harmonogramie pracy, wraz z określeniem podmiotów odpowiedzialnych za ich realizację, czas trwania oraz formę realizacji. Dodatkowym czynnikiem pozwalającym utrwalić wiedzę przekazaną podczas spotkań będą broszury opracowane przez pedagogów szkolnych.

1. Rodzice

Według encyklopedii pedagogicznej „pedagogizacja rodziców jest to działalność zmierzająca do stałego wzbogacania posiadanej przez rodziców potocznej wiedzy pedagogicznej o elementy naukowej wiedzy o wychowaniu dzieci i młodzieży, dostarczanie rodzicom wiadomości o celach, zadaniach, treściach, metodach, środkach i uwarunkowaniu procesu wychowania zachodzącego w rodzinie, szkole, zakładzie wychowawczym, w różnych organizacjach ze szczególnym położeniem nacisku na uzupełnienie ich wiedzy o wychowaniu ich dzieci w rodzinie”. Dzięki pedagogizacji zatem, rodzice wzbogacają swoją wiedzę poprzez przyswajanie wybranych zagadnień z pedagogiki. Powyższe zdanie jest wyznacznikiem kierunków pracy z rodzicami w ramach realizacji programu. Szczególny nacisk w pracy z rodzicami położono na czynniki demoralizujące młodzież oraz sytuacje stwarzające trudności wychowawcze.

W celu osiągnięcia jak najlepszych efektów, grupa rodziców podzielona została ze względu na wiek swoich dzieci, a później na mniejsze grupy. Ponadto dla utrwalenia wiadomości uzyskanych podczas zajęć przygotowane zostaną broszury, zawierające najważniejsze treści przekazane podczas spotkań.

2. Uczniowie

Zakres działań edukacyjnych obejmuje szeroko rozwiniętą tematykę. Począwszy od najmłodszych, gdzie do programów wychowawczych wprowadzone zostaną zagadnienia związane z wejściem do klasy i do grupy rówieśniczej. Ponadto poruszane będą zagadnienia związane z bezpieczeństwem w ruchu drogowym oraz propagowanie zdrowego stylu życia. W starszych klasach szkoły podstawowej szczególna uwaga zostanie zwrócona na akcentowanie indywidualnych cech charakteru. Już w klasach IV-VI pojawiają się przejawy agresji i przemocy oraz pierwsze próby palenia papierosów i kosztowania alkoholu. Również

tym zagadnieniom poświęcone zostaną tematy godzin wychowawczych. Dla młodzieży gimnazjalnej przewidziano tematykę związaną z różnorodnością przejawów agresji i przemocy oraz sposobami radzenia sobie z nimi. W tym przedziale wiekowym wprowadzono również problematykę uzależnienia od środków toksycznych.

Ze względu na zakres tematyczny do realizacji zadań włączone są następujące podmioty:

- Komenda Powiatowa Policji,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
- Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna,
- Kurator Zawodowy Rodzinny,
- Placówka Straży Granicznej,
- nauczyciele i wychowawcy z poszczególnych placówek oświatowych.

Koordynatorem programu z ramienia szkoły są pedagodzy szkolni. Tematyka pracy z uczniami zostanie wprowadzona do programów wychowawczych.

3. Sprawdzenie efektywności programu.

Sprawdzenie efektywności programu nastąpi poprzez przeprowadzenie krótkiej ankiety zawierającej pytania dotyczące zakresu tematycznego, form i metod pracy oraz spełnienia oczekiwanych efektów. Ankieta zostanie przeprowadzona wśród uczniów, rodziców i nauczycieli. Natomiast podsumowanie programu nastąpi podczas międzyszkolnego konkursu wiedzy i umiejętności, w którym udział wezmą rodzice, uczniowie i nauczyciele.

II. Część społeczno-porządkowa

W części społeczno – porządkowej zadania zostały podzielone następująco:

- 1) eliminacja nieprawidłowości w zakresie handlu alkoholem,**
- 2) miejsca szczególnego ryzyka,**
- 3) pomoc rodzinom zagrożonym patologią,**
- 4) poprawa ładu i porządku na terenie Gminy,**
- 5) współpraca służb mundurowych ze środowiskiem lokalnym.**

W ramach poszczególnych zakresów tematycznych określone zostały szczegółowe zadania do realizacji przez poszczególnych uczestników Programu, zamieszczone w harmonogramie.

Wybrane zostały obszary w których należy podjąć prace i skonsolidować wysiłki na rzecz poprawy sytuacji.

1. Eliminacja nieprawidłowości w zakresie handlu alkoholem

Duży problem stanowią okolice sklepów, w większości położone w centrach wsi, gdzie zbierają się grupy osób spożywające alkohol. Zachowania po alkoholu wpływają demoralizująco, zwłaszcza na dzieci i młodzież przebywającą w tych miejscach. W związku z tym zdecydowano o położeniu dużego nacisku na sprzedawców i właścicieli placówek handlowych w zakresie przestrzegania przepisów prawa o handlu napojami alkoholowymi oraz wyrobami tytoniowymi. W tym celu zostaną przeprowadzone szkolenia dla sprzedawców i właścicieli placówek handlowych. Kontynuacją szkoleń będą informacje przypominające o tychże zasadach, przesyłane do odbiorców Programu. W dalszym ciągu pracy nad eliminacją nieprawidłowości przeprowadzone zostaną kontrole, które w przypadku wykrycia nieprawidłowości zastosują działania restrykcyjne przewidziane prawem w takich przypadkach, natomiast promowane będą placówki wyróżniające się pozytywnie w tym zakresie. Podmiotem realizującym zadania jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która działa w oparciu o Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. Podmiotami wspierającymi w tym zadaniu są Komenda Powiatowa Policji i Straż Graniczna.

2. Miejsca szczególnego ryzyka

W wielu miejscowościach na terenie Gminy znajdują się miejsca, nazwane miejscami szczególnego ryzyka. Wyznacznikiem dla określenia tych miejsc jest ciągła dewastacja i przebywanie grup młodzież w godzinach nocnych. Pierwszym krokiem w eliminacji tych miejsc jest ich identyfikacja i sporządzenie wykazu, który posłuży patrolom Policji i Straży Granicznej na zwrócenie szczególnej uwagi na wskazane okolice. Ponieważ miejsca spotkań często są zmieniane, wykaz ten będzie okresowo aktualizowany. Dodatkowym wsparciem powyższego zadania powinno być sukcesywne wprowadzanie monitoringu wizyjnego oraz oświetlania miejsc szczególnie narażonych na akty wandalizmu i chuligaństwa. Pozwoli to na skuteczniejsze ograniczenie przestępczości w kategoriach szczególnie uciążliwych dla mieszkańców.

3. Pomoc rodzinom zagrożonym patologią

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubaczowie w ramach swojej pracy zapewnią wsparcie materialne dla najuboższych mieszkańców Gminy. W ramach realizacji Programu zostanie przeprowadzona przez pracowników socjalnych, wnikliwa analiza i rozpoznanie

wśród mieszkańców, czego efektem będzie wsparcie, którego forma uzależniona będzie od potrzeb danej rodziny. Ważnym obszarem działania jest tu współpraca z zespołem interdyscyplinarnym, w ramach Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

4. Poprawa ładu i porządku na terenie Gminy

Program opiera się na potwierdzonej teorii, że tam gdzie znajdują się zdewastowane budynki, elementy infrastruktury komunalnej, ściany pomalowane graffiti, uszkodzone oświetlenie, zaśmiecone tereny, zniszczone zieleńce, zdarza się więcej czynów karalnych a przestępcy czują się pewniej niż w miejscach zadbanych lub tam, gdzie szybko reaguje się na uszkodzenia czy zniszczenia. Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom polega na reagowaniu na przejawy nieporządku, usuwaniu powstałych zniszczeń i uszkodzeń. W tym celu należy podjąć działania zachęcające do informowania o negatywnych zachowaniach – na przykład na forum dyskusyjnym – oraz zdecydowanego reagowania na zachowania czy zjawiska niepożądane. Kolejnym problemem, który pozostaje do rozwiązania jest przebywanie psów bez opieki właściciela w miejscach publicznych.

5. Współpraca służb mundurowych ze środowiskiem lokalnym

Bardzo ważnym elementem Programu jest zacieśnienie współpracy pomiędzy dzielnicowymi i patrolami Straży Granicznej a mieszkańcami poszczególnych miejscowości. Cel ten zostanie osiągnięty poprzez udział dzielnicowych i przedstawicieli Policji i Straży Granicznej w spotkaniach z mieszkańcami podczas zebrań sołeckich. Wskazane jest również organizowanie spotkań sołtysów i radnych z przedstawicielami służb mundurowych. Dodatkowym wsparciem działań zmierzających do przybliżenia sylwetek dzielnicowych społeczności Gminy jest prezentacja ich na stronie internetowej Gminy Lubaczów. Istotnym elementem współpracy będzie utworzenie forum dyskusyjnego oraz systemu automatycznego przyjmowania zgłoszeń, gdzie mieszkańcy Gminy mogą zamieszczać swoje uwagi dotyczące Programu oraz informować o zauważonych nieprawidłowościach.

6. Sprawdzenie efektywności programu.

Do sprawdzenia efektywności Programu posłużą statystyki prowadzone przez poszczególne podmioty biorące udział w realizacji Programu. Pierwsze wnioski można wyciągnąć po roku funkcjonowania Programu, taki też przyjęto okres sprawozdawczy.

III. Partnerzy programu

1. Komenda Powiatowa Policji

2. Placówka Straży Granicznej
3. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
4. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
5. Kuratorska Służba Sądowa przy Sądzie Rejonowym
6. Rada Gminy Lubaczów
7. Placówki oświatowe
8. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
9. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
10. Urząd Gminy Lubaczów